

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Beneficiorum Ecclesiasticorum Natvra, Ereptione, Qualitatibvs Ad Ea Obtinenda Requisitis ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

252. Ad quas dignitates requiratur gradus doctoralis, vel licentiatûs in Theologia, vel jure Canonico.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74477)

*Quaestio 250. An talis illiteratus conscius
sua illiteratura, aut etiam in ejus defectu
promotores istius teneantur restituere fru-
ctus, quos ille percepit?*

Respondeo: negativè; si enim, ut dictum, ejus promotio non est ipso jure invalida, jam habet titulum validum, nempe beneficii, ratione cujus facit fructus suos. *Garc. loc. cit. n. 29. Pass. nu. 53. contra Aragon. 2. 2da q. 62. a. 2.* (secus tamèn est, ubi non esset titulus beneficii, sed merum salarium, ut in Cathedris aliisque officijs; ibi enim est titulus officij, quod talis non implet. *Garc. n. 30.*) unde jam etiam promotor videtur non teneri ad fructus illos restituendos, ut docet idem *Garc. contra plures, quos citat n. 26. sed solum ad damna ex tali promotione & administratione secuta Ecclesiae* *Less. loc. cit. n. 74. de justit. Azor. loc. cit. 6. 15. Navar. de re dit. Ecclesia. q. 2. monito 25. & alii plurimi apud Garc.*

*Quaestio 251. Qualiter probetur incititia
literarum, & contra scientia competens?*

1. **R**espondeo primò: literarum incititia concludenter non probatur per testes deponentes, talem nunquam legisse libros scientiae nec intrasse scholas, vel Doctorem audivisse, ut censent *Abb. in c. ult. de ar. & qual. n. 2. Sayrus in Thesau. l. 6. c. 3. n. 4.* cum dari possit instantia scientiae testibus ignota; adeoque id solum referendum ad simplicem praesumptionem ignorantiae, quae inferat necessitatem examinis, sive objectus incititiae fiat, ne provisus admittatur, sive ut admissus repellatur. *Lott. l. 2. q. 50. n. 61.*

2. Respondeo secundò: cum scientia literarum non sit qualitas congenita, sed ex labore & industria homini contingens, in nullo homine praesumitur, sed eget justificatione praeter ceteris, quae ad idoneitatem provisum spectant *Lott. n. 62. juxta Gl. in c. si forte, de elect. in 6. V. scientia.*

3. Respondeo tertio: tamen per testes probari possit gradus provisum vel providendi, & sic nasci praesumptio aliqua idoneitatis, non tamen per eos concludenter probatur scientia. *Lott. num. 67.* sed nec ipse gradus, etsi aliqualem faciat praesumptionem, non tamen probat scientiam, cum non sequatur: ille est Doctor, ergo est doctus, dum, ut inquit *Mandof. ad reg. 19. cancell. q. 13. n. 3.* quotidie videamus infantissimos doctorellos, qui nesciunt prima legum principia. *Lott. à n. 70.* licet autem Doctor sit idoneus testis super doctrina discipuli sui juxta *l. nemini, c. de advocat. divers. judic.* haec tamen ipsa testificatio magistrorum de peritià discipuli supponit examen, utpote vi cujus, dum saepe discipulum interrogantes, & ab eo responsum accipientes illius scientiam deprehenderunt, proinde

4. Respondeo quarto: scientiam literarum non aliter internosci & probari, quam mediante examine. *Lott. n. 65.* citans *Rot. in nov. decis. 18. de probat. & in Calagurie, beneficii 9. Februarii 1591.* proceditque in tantum hac examinis necessitas, ut Executor etiam nullo contradictore petente debeat ad illud devenire, quia cum respiciat publicam Ecclesiae utilitatem, debet, ut ait *Gl. in c. si forte, de elect. in 6.* exuberare judicis officium. *Lott. à n. 76.* citans *Gemin. in c. si forte, num. 4. & Jo. Monach. ibid. n. 7.* qui illud ampliat, etiam quod con-

tradictor renunciet, potest tamen cessante concursu ad actum hujusmodi examinis procedi extrajudicialiter *Lott. n. 78.* citans *Mascard. de probat. concl. 877. n. 2. Felin. in c. dudum, de praesump. n. 36. & ejusque commissio est potius conscientialis, quam judicialis, unde potest subdelegari, cum regulariter oneratio conscientiae non implicet electionem industriae personae* *Lott. n. 79. & 80.* Arque ita probatio à solo examinatore concludi *Lott. cir. n. 79.* citans pro hoc *Alex. conf. 218. n. 3. l. 2.* Et sicut collatio ita & examen hoc tanquam illius accessorium, & non minus voluntariae jurisdictionis potest fieri extra territorium *Lott. n. 80. & 82.* citans *Alex. & Mascard. ubi ante Felin. & alios.* Denique monet *Lott. n. 86.* Examinatores in hoc examine (utpote quod non est simpliciter necessarium, prout est illud, quod fit, & est pro seu de forma, ita etiam ut non obstante clausula: *si idoneum repereris: sufficere* Executorem, etiam non facto examine, cum habuere pro idoneo, ut forma literarum observata censetur) non debere esse nimis scrupulosos, praesertim si promovendus ad beneficium aliquod simplex jam ad ordines praevio examine receptus esset, juxta text. *c. accepimus, de arat. & qual. & Gonz. Gl. 4. n. 24.* quod si verò peracto tali examine executor pronunciatet provisum non idoneum, vel hac de causa literas non esse exequibiles, gratia evanesceret, nec posset revalidari, aut alia obtineri citra vitium manifestae subreptionis, nisi de hoc fieret expressa mentio *Lott. num. 87.* citans *Rot. p. 1. decis. 423. nu. 7. in recent.*

Quaestio 252. Ad quas dignitates requiratur gradus Doctoralis, vel Licentia in Theologia vel jure can. vi Concilii Tridentini, suppono enim jure antiquo communi in nullo beneficio talem gradum requisitum
Garc. n. 31.

1. **R**espondeo primò: ad Episcopatum; sufficere tamen etiam habere publicum alicujus Academiae testimonium, vel si regularis sit, à Superioribus Religionis suae, quod idoneus sit ad alios docendos *Trid. sess. 22. c. 2. de reform. Greg. 14. in Constit. sua. onus Apostolica.*

2. Respondeo secundò: ad Scholasteriam (de qua fusiè *Duarenus de benef. l. 10. c. 15. & Barb. de canon. c. 10.*) sufficit tamen etiam ad illam persona alia idonea, quae per se ipsam id munus explere possit *Trid. sess. 23. c. 18.* Sed neque decretum hoc obligat, ubi non est erigendum Seminarium, vel ubi in institutione Seminarium Praeceptores sunt instituti *Garc. Barb. Salzed. cit. à Pass. n. 29.*

3. Respondeo tertio: ad Archidiaconatum *Trid. sess. 24. c. 12.* ubi tamen addit: *in Ecclesiis, ubi ad fieri potest.* ceterum intelligendum hoc decretum de Archidiaconatu habente annexam curam animarum vel jurisdictionem. *Riccus in praxi decis. 473. Piasce. in praxi Episcop. p. 1. c. 10. n. 20. Garc. loc. cit. n. 4.* imò secundum *Navar. in Man. c. 25. n. 135.* nisi de eo Archidiacono, de quo loquitur *tit. de off. Archid.* qui est caput capituli post Episcopum. *Hojeda* non nisi de Archidiacono Ecclesiae Cathed. seu principalibus, & non de aliis inferioribus civitatum vel oppidorum.

4. Respondeo quarto: ad Archipresbyteratum, ubi ei forte de consuetudine Ecclesiae alicujus annexa est jurisdictio illa, quae de jure communi

conve-

convenit Archidiacono Barb. *ad cit. c. 12.* Trident. Menoch. de arbit. casu 425. n. 42. eò quòd concilium non respexerit nomen Archidiaconi, sed officium, potestatem & jurisdictionem.

§. Respondeo quintò: ad Canonicatum Cathedralium, cui annexus est pœnitentiarius. Trid. *sess. 24. c. 8.* quamvis & ibi dicatur posse esse non graduatum, qui aptior pro loci qualitate reperitur. vide Castrop. *loc. cit. n. 17.* Nequaquam autem ad decanatum requiri illum gradum tanquam resolutionem à S. Congregat. tradit Garc. n. 43. Castrop. n. 16. Barb. *de can. c. 7. de off. Ep. alleg. 80. nu. 61.* Item non ad principalem dignitatem in Ecclesia collegiata exempta, cui ordinaria jurisdictione cum omnibus quibus quasi Episcopalibus competit. Castrop. *num. 14.* Garc. *num. 32.* Trid. enim *cit. c. 12.* loquens de dignitatibus non præcipit, sed hortatur solum, ut graduatis conferatur Barbos. *ad cit. c. 12. n. 15. & de can. c. 2. n. 20.* uti etiam hortatur solum, ut in provinciis, ubi commodè fieri potest, dignitates omnes, & saltem dimidia pars Canonicatum in Cathedralibus & Collegiatis insignibus conferantur graduatis. Garc. *loc. cit. n. 44.* Lott. *l. 1. q. 15. à nu. 1.* ubi etiam, quæ sit Collegiata insignis. Unde jam inferitur primo, quòd si hujusmodi dignitates ignavis & indoctis conferantur, id prorsus esse contra mentem Papæ, qui sicuti novit Ecclesiam, egere hominibus literatis, non asinis ferratis ut Joannes Monach. & Prob. *in c. cum ex eo. de Elect. in 6.* ita nihil non molitur, ne istiusmodi ignavis provideatur de dignitatibus illis, & hinc qui fraudem huic sanctæ menti Pontificis faciunt, aut ad id cooperantur, peccent mortaliter. Lott. *l. 3. q. 7. à n. 45.* citans Navar. *in man. in miscellan. de orat. nu. 66.* nec excusaretur quis prætextu Magisterii seu Doctoratus, aut Licentiatû, si is gradus sine scientia per fraudem fuisset extortus, aut procuratus, cum adhuc fiat fraus dictæ menti Papæ. Lott. n. 49. eò quòd quamvis gradus talis exigatur ad speciem decoris ipsius Ecclesiæ, magis tamen spectetur ipsius Ecclesiæ utilitas, quæ non tantum consistit in illa specie, quam in re ipsa, ut nimirum persona ad dignitates hujusmodi promovenda re ipsa sit literata, valdeque docta. Lott. n. 50. & 51. Inferitur secundo pro obtinendis istiusmodi dignitatibus non sufficere qualemcunque etiam scientiam, aut in Theologia aut in jure can. nisi concurrat gradus re ipsa collatus, cum utrumque, nempe scientia & gradus simul requirantur. Lott. n. 54. citans Gonz. *Gl. 13. n. 100.*

Quæstio 253. An pro capacitate persona in ordine ad obtinendum ejusmodi dignitates, quibus annexus talis gradus, necesse sit, hunc esse obtentum in publica Universitate studii generalis?

Respondeo affirmativè. Lott. *cit. q. 7. nu. 123.* satis enim hæc circumstantia explicatur per Extrav. Pii V. de anno 1566. 1. Junii, quæ in Bullario est Constitutio 60. istius Pontificis, per quam omnia privilegia & indulta Comitibus Palatinis, & quibusvis Officialibus Curie Romanæ, collegiis aliisve personis, enjuscunque status, gradus, ordinis & præminentia, ad Doctoratus, Licentia, Magisterii gradum promovendi per quoscunque Pontifices prædecessores suos, ac etiam per seipsum, etiam motu proprio, de que certa scientia, & potestatis plenitudine quomodolibet concessa, confirmata.

P. Benten. Fort. Benef. Pars 1.

ta, & innovatâ auctoritate Apostolica, perpetuò revocavit, cessavit, & annullavit, ac decretis Tridentini inhærendo decrevit, & declaravit, eos qui à præfatis personis promoti fuerint, quoad dignitates aliæque beneficia Ecclesiastica nullâ gradus prærogativâ frui & gaudere posse, vel debere, cum clausula: *sublata*, & decreto irritante & amplissimâ derogatione obstantium, adjunctâ etiam ratione, quia intellexerat hujusmodi indulta, quàm plurimos tam laicos, quàm Clericos tam in jure civili, quàm Canon. & Theologia nullo aut non debito examine prævio indoctos & inhabiles promovisse Doctores & Magistros, ut ad dignitates aliæque beneficia facilius assumerentur in animarum suarum jacturam, & plurium scandalum. Atque ita dum Papa in hac Constitutione sua se refert ad hæreticos decretis Trident. utique indicat Concilium *sess. 24. c. 12.* ubi pro obtinendis istis dignitatibus exigat Magisterium, Doctoratum, aut Licentiaturam, intellexisse de Magisterio, Doctoratu, &c. collatis in publica Universitate studii generalis, non autem intra privatos parietes; Neque verisimile est Concilium intellexisse de graduatis extra publicas Universitates, dum in his præsumitur doctrinæ defectus. Lott. à num. 124. citans pro hoc postremo Felin. *in cap. per tuos. de major. & obed.* Porro idem multò magis dicendum de graduatis ab indultario aliquo Cæsaris, vel etiam ab ipso nec Cæsare; non solum quia respectu facultatis Theologicæ, & juris canon. (quas duntaxat Concilium & Papa considerat) deficit illius auctoritas, ut Felin. *loc. cit. n. 3.* sed quia quos Papa inhabilitat in materia sibi subiecta, non potest Cæsar habilitare. Lott. *num. 131.* Ratio autem cur requiratur gradus in publica Universitate obtentus, hæc est; quòd cum ideo gradus exigatur in istis dignitatibus, aliisve beneficiis, ut digna dignis conferantur. Dignitas autem personæ ad beneficia Ecclesiastica æstimetur ex moribus & scientia, aliisque qualitatibus, hæc omnia certius meliusque excoquantur, & rimentur, priusquam gradus in Universitate conferatur, quam dum alibi intra privatos parietes promoventur. Lott. *num. 156. & seq. fusè.*

Quæstio 254. An valeat adeptio beneficii, vel dignitatis requirentis gradum, si is habeatur sine competente scientia; vel etiam si is collatus sit contra formam statutorum Academia, in qua susceptus est?

1. Respondeo ad primum affirmativè. Garc. *loc. cit. num. 50.* Castrop. *lo. cit. num. 19.* Azor. *loc. cit. c. 6. q. 1.* Barb. *de can. c. 26. num. 9.* quia talis est verè graduatus, licet indignè, & gaudet privilegiis graduatorum AA. iidem. Unde etiam vi legis positivæ v. g. Concilii Trident. aut vi specialis statuti alicujus Ecclesiæ requirentis talem gradum, talis provisio non foret irritanda, quia lex ista verè impleta esset; quidquid sit de eo, quid faciendum esset vi legis divinæ, requirentis in tali ministro Ecclesiæ scientiam sufficientem ad prudenter exercendum officium, quæ per talem indocti promotionem impleta non esset. Pass. *num. 36.*

2. Respondeo ad secundum: si gradus susceptus contra statuta sit ipso jure nullus (qualis v. g. erit, si receptus sine prævia professione fidei contra Constit. 112. Pii IV. ubi ea recepta est) promotio ad beneficiû requirens illum erit nulla ipso facto, vel jure irritanda, prout statutum, promotionem sine gradu esse irritam, vel irritandam, sunt enim

H 2

idem